

[Lytt](#)

Funksjonsnedsettelse i høyere utdanning

Last ned side (PDF)

Legg til i mine artikler

Av: Elinor Olaussen | Opprettet: 10 mars 2014 | Sist endret: 12 september 2017

Det finnes få gode tall og statistikker over hva som faller inn under målgruppen "nedsatt funksjonsevne" i høyere utdanning. Det vi er helt sikre på er at mangfoldet blant studentene er stort, også innen dette tema.

I en læringsmiljøundersøkelse Universell gjennomførte i samarbeid med TNS Gallup i 2012, rapporterte 33 % av studentene at de hadde en form for varig nedsatt funksjonsevne. 15% av respondentene opplyser om vansker som påvirker gjennomføring av høyere utdanning. Studentene rapporterte å ha følgende funksjonsnedsettelse i høyere utdanning:

Psykiske/ emosjonelle plager: 9 %
Nevropsykiatriske utfordringer (ADHD/Asperger syndrom): 1,7 %
Lese -/ skrivevansker: 3,5 %
Bevegelseshemming: 0,6 %
Sterkt svaksynt/ blind: 0,7 %
Sterkt nedsatt hørsel/ døv: 0,5 %
Allergi/astma/eksem: 17 %
Muskel eller skjelettplager: 5 %
Annen kronisk/langvarig sykdom: 4 %
Har ikke funksjonsnedsettelse: 67 %
Annet: 1 %

Det er ikke gitt at alle har god kjennskap til eller samme forståelse av hva de forskjellige funksjonsnedsettelsene kan medføre av konkrete utfordringer og omfang. Ei heller hva man kan gjøre som lærested eller enkeltperson for å møte disse utfordringene. For å bli klokere på hva studenter med ulike funksjonsnedsettelse trenger av utforminger i omgivelsene og individuell tilrettelegging kan det være praktisk med en enkel overordnet inndeling av typiske utfordringer de ulike funksjonsnedsettelsene har. Istedenfor å fokusere på den enkelte funksjonsnedsettelse, sentrerer denne inndelingen rundt konkrete utfordringer man må planlegge sin praksis etter, enten det er utforming av institusjonens lokaler, undervisning og læring eller IKT- system.

Orienteringhemming

Dette omfatter studenter som på grunn av sansetap har utfordringer i studiesituasjonen. Det gjelder blinde og svaksynte, døve og andre hørselshemmede. Dette er en svært heterogen gruppe, som kan ha både store og små utfordringer i studiesituasjonen som for eksempel å finne frem på campus, tilgang til studielitteratur, bruk av sosiale medier i undervisningen, gjennomføring av eksamen og mye annet.

Orienteringsvansker kan også komme til uttrykk i lese – og skrivesammenheng, da enkelte har større vanskeligheter enn andre med å eksempelvis lese tekster som består av mye informasjon. Dette kan være spesielt sentralt for studenter med konsentrasjonsvansker, studenter med kognitive nedsettelse eller studenter med lese- og skrivevansker.

Bevegelseshemming eller forflytningshemming

Dette er en svært mangfoldig gruppe i høyere utdanning. De fleste assosierer begrepet med en som har sterkt nedsatt eller ingen funksjon i beina, og som er avhengig av for eksempel rullestol, krykker eller stokk for å bevege seg. Men det kan også være studenter med nedsatt funksjon i armer eller hender, og som har helt andre utfordringer i studiesituasjonen. Det kan også være skader eller plager i rygg eller andre muskelgrupper som gjør at man blir avhengig av ulike hjelpemidler til forflytning eller til å gjennomføre studierelaterte aktiviteter som å skrive.

Konsentrasjons og oppmerksomhetshemming

Konsentrasjons- og oppmerksomhetshemminger er ofte koblet til studenter som har ADHD eller Asperger syndrom. Likevel vil dette også være realiteten til mange studenter som har andre former for funksjonsnedsettelse, da både smerte og bekymringer som følge av vanskene kan ta energi og fokus fra oppgavene som skal gjøres. Begrenset energi og utholdenhet er også årsaken til at mange studenter med nedsatt funksjonsevne kan ha nytte av utvidet tid til å gjennomføre innleveringer eller eksamen.

Psykiske funksjonsnedsettelse

Personer som har psykiske lidelser eller symptomer har nedsatt mental kapasitet som i høyere utdanning kan komme til uttrykk i absorbering av informasjon, utholdenhet i forbindelse med oppgaver og sosialt fellesskap på lærestedet. Psykiske hemninger kan være alt fra å ha en psykisk lidelse til psykiske symptomer. Det kan være en funksjonsnedsettelse i seg selv, men det kan også komme som følge av en annen funksjonsnedsettelse.

Mange personer som har ulike former for funksjonsnedsettelse kan oppleve bekymringer og utilstrekkelighet på flere områder som påvirker mestring, motivasjon og kognitiv fungering. Hele 8 % av studentene som oppgir at de har en funksjonsnedsettelse oppgir at de har funksjonsnedsettelse på minst to områder. Veldig mange av de har psykiske tilleggsvansker, som påvirker den mentale kapasiteten negativt.

Miljøhemninger

Vi hører stadig om flere personer som har en form for allergi. Dette kan være alt fra pollen til mindre og større reaksjoner på mat, støv, lukter eller ulike sanseinntrykk. For pollen-allergikere finnes det i dag gode medisiner som tilrettelegger i seg selv, men det er viktig å merke seg at noen har alvorlige allergier som kan få fatale konsekvenser hvis man ikke tar hensyn til innmeldte behov.

Ressurser

Redaktør: Universell* v/Kjetil Knarlag NTNU
Tlf.: +47 73 55 06 80, Mobil: +47 977 100 21
Kontakt Universell*: kontakt@universell.no

[Logg inn](#)

CMS : Webdesign : Bennett